

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 186/2021-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Romanom Juríkom, PhD., M. Flengera 4, Nové Zámky, proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 5Csp/67/2017 z 2. októbra 2018, rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 9Co/12/2019 z 21. februára 2019 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 8Cdo/185/2019 z 28. októbra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. januára 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov z dôvodu nepoužitia prekážky veci rozhodnutej. Okrem toho sťažovateľ žiada napadnuté rozsudky zrušiť (s výnimkou častí, ktorými bola žaloba voči sťažovateľovi zamietnutá) a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Napokon žiada, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie 5 000 eur.

2. Podľa sťažovateľa napadnuté rozhodnutia porušili jeho základné právo podľa 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že v konaní bolo vyhovené žalobe obchodnej spoločnosti, hoci jej rovnaká žaloba už bola v skoršom konaní zamietnutá.

II.

3. Sťažovateľ ako predávajúci uzavrel v roku 2012 s obchodnou spoločnosťou ako kupujúcim kúpnu zmluvu, podľa ktorej na obchodnú spoločnosť previedol vlastníctvo k nehnuteľnostiam za 18 000 eur, z ktorých 13 000 eur malo byť zaplatených pri podpise zmluvy a 5 000 eur prevodom na účet sťažovateľa. V deň uzavretia kúpnej zmluvy strany uzavreli zmluvu o budúcej kúpnej zmluve, na základe ktorej sa obchodná spoločnosť zaviazala uzavrieť kúpnu zmluvu so sťažovateľom, ktorou by na neho previedla tie isté nehnuteľnosti za 18 000 eur, ktoré mal sťažovateľ zaplatiť v 120 mesačných splátkach po 150 eur. Platnosť týchto úkonov sťažovateľ napadal žalobou proti obchodnej spoločnosti a rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 7C/14/2014 z 8. februára 2016 bolo právoplatne rozhodnuté, že sťažovateľ je výlučným vlastníkom nehnuteľností a zmluva o budúcej kúpnej zmluve je neplatná.

4. Na žalobu sťažovateľa obchodná spoločnosť reagovala podaním žaloby, ktorou sa proti nemu domáhala zaplata 18 000 eur ako bezdôvodného obohatenia. O tejto žalobe obchodnej spoločnosti bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 4C/101/2014 z 23. júna 2015 tak, že bola ako predčasne podaná zamietnutá, keďže o bezdôvodnom obohatení sťažovateľa je možné rozhodnúť až potom, ako bude určená neplatnosť kúpnej zmluvy uzavretej medzi sťažovateľom a obchodnou spoločnosťou.

5. Preto sa obchodná spoločnosť ďalšou žalobou proti sťažovateľovi znova domáhala zaplata 14 259,04 eur ako bezdôvodného obohatenia, čo odôvodnila tým, že sťažovateľ sa na jej úkor bezdôvodne obohatil tým, že bolo vyhovené jeho žalobe o určenie vlastníckeho práva a o neplatnosť zmluvy o budúcej kúpnej zmluve. Okresný súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že sťažovateľovi uložil zaplatiť obchodnej spoločnosti 1 259,04 eur s príslušenstvom a vo zvyšku žalobu zamietol. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu a proti rozsudku okresného súdu dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. d) Civilného sporového poriadku, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo.

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie odmietol, čo odôvodnil tak, že zdefinoval prekážku veci právoplatne rozhodutej tak, že za tú istú vec treba považovať ten istý nárok, o ktorom sa už prv právoplatne rozhodlo, ak sa opiera o ten istý právny dôvod vyplývajúci z totožného skutkového stavu; o prekážku rozsúdenej veci nejde, ak chýba čo i len jeden z uvedených znakov. V prípade sťažovateľa dospel najvyšší súd k záveru, že nie je daná totožnosť predmetu konania v sporoch vedených na okresnom súde pod sp. zn. 4C/101/2014 a sp. zn. 5Csp/67/2017. I keď v oboch konaniach sa obchodná spoločnosť proti sťažovateľovi domáhala vydania bezdôvodného obohatenia pre neplatnosť kúpnej zmluvy, v právoplatne skončenom spore pod sp. zn. 4C/101/2014 súd žalobu zamietol ako predčasne podanú, pričom sa nezaoberal tým, či k bezdôvodnému obohateniu aj došlo. V napadnutom spore vedenom pod sp. zn. 5Csp/67/2017 sa súdy zaoberali nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý obchodná spoločnosť podala na základe zmeny skutkových okolností, a to zmeny vo vlastníckom práve k nehnuteľnostiam, ktoré bolo právoplatne deklarované v rozhodnutí pod sp. zn. 7C/14/2014. Vzhľadom na to najvyšší súd dospel k záveru, že dovolaním napadnutým rozhodnutiam nebránila prekážka veci rozhodutej podľa § 420 písm. d) Civilného sporového poriadku.

III.

7. Ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou (III. ÚS 391/09). Ústavný súd preskúmava len to, či zákony neboli vyložené spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08). Ústavný súd za protiústavné považuje tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Rovnako o takýto stav ide aj vtedy, ak závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 88/07). Podľa ESLP rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k odopretiu spravodlivosti (Moreira Ferreira, bod 85; Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

8. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou napadol rozhodnutie okresného súdu, proti ktorému aj podal odvolanie. Rozhodnutie okresného súdu bolo krajským súdom potvrdené. Proti rozhodnutiu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré bolo odmietnuté. Vzhľadom na procesnú možnosť odvolania proti rozhodnutiu okresného súdu a dovolania proti rozhodnutiu krajského súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nie je daná právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k týmto rozhodnutiam. Rozpor napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu s ústavnými právami sťažovateľa však možno posúdiť len vo vzájomnom súvisi rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu s rozhodnutím najvyššieho súdu.

9. Podstata sporu sťažovateľa a obchodnej spoločnosti spočívala v otázke, či skoršie rozhodnutie okresného súdu zakladá prekážku veci rozhodnutej vo vzťahu ku konaniu, v ktorom boli vydané napadnuté rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu dáva sťažovateľovi jasnú, vyargumentovanú a akejkolvek či už skutkovej alebo právnej chyby prostú odpoveď. V prvom konaní o žalobe obchodnej spoločnosti všeobecné súdy vychádzali z toho, že o neplatnosti kúpnej zmluvy rozhodnuté nebolo, a v druhom konaní už rozhodnutie o neplatnosti kúpnej zmluvy reflektovali tak, že ho považovali za skutkovú okolnosť, ktorá smeruje k dôvodnosti tejto druhej žaloby obchodnej spoločnosti. V takomto prístupe najvyššieho súdu nemožno vidieť žiadnu skutkovú či právnu chybu tak, ako to vo svojej sťažnosti tvrdil sťažovateľ, ktorý porušenie ústavných práv napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu odôvodňoval rozhodnutiami ústavného súdu, ktoré žiadnym spôsobom nesúvisia s posúdením ústavného súladu nepoužitia prekážky veci rozhodnutej v rozhodovaní všeobecných súdov. Sťažovateľom uplatnené námietky nie sú spôsobilé spochybníť ústavnosť napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, a preto je ústavná sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde zjavne neopodstatnená.

10. Vzhľadom na to, že podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde nie je daná právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu a vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu je sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde zjavne neopodstatnená, ústavný súd sťažnosť odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. februára 2021

Robert Šorl
predseda senátu